

۲۷ مردادماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی
۴ رمضان ۱۳۹۷ هجری
۱۸ اوت ۱۹۷۷ میلادی

پنجشنبه

جلسه ۱۱۶

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز پنجشنبه (۲۷) مرداد ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- تصویب صورتجلسه قبل .
- ۳- تقدیم برنامه دولت بوسیله آقای جمشیدآموزگار
- ۴- قرائت استعفانامه آقایان محمدحسین موسوی و محمد صادق کاظمی از نمایندگی مجلس شورای ملی .
- ۵- تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه .

جلسه فوق العاده مجلس ساعت ده صبح برباست آقای عبدالله ریاضی تشکیل شد

قراچورلو - کاشفی - کسرائی - کهن - لقیوانی - ماحوزی
مجتهدی - محمد خانلو - بشیر - معززی - منصوریان -
موسوی - دکتر مهر - میرزالی - دکتر نصیری -
نصیری زاده - نوریخس - نوری اسفندیاری - واحدی -
وزیری - هاشمی - هرزندی - پرفسور یغمائی - بانوان :
افشار جعفری - برومند - جهانبانی - زاهدی - سلیمی -
ضرابی - نجمی - وحیدی - هاشمی .

۲- تصویب صورتجلسه قبل .

رئیس - نسبت به صورتجلسه دفعه قبل نظری نیست؟
(اظهاری نشد) صورتجلسه تصویب میشود .

۳- تقدیم برنامه دولت بوسیله آقای جمشیدآموزگار
(نخست وزیر) و معرفی اعضاء کابینه .

رئیس - وارد دستور میشود جناب آقای نخست وزیر
بفرمائید .

دکتر جمشیدآموزگار (نخست وزیر) -

بنام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد
و بنام « شاه » که در اصالت فرهنگ شکوهمند ملی ما

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

آقایان : اجاق - دکتر ابوالهدی - اردلان - اسحق نژاد
اسدی - اسفندیاری - اسکندری - اعظمی - افتخار -
جهانشاه افشار - اهری - بارکزی - بنکدارپور - بنی احمد
بهره مند - پزشکی - پوربردباری - پیر - پیرزاده - دکتر
تجدد - توتونچیان - جاف - جندقی - جعفر جوادی -
سعید جوادی - دکتر چهارزی - حریری - حیدرزاده -
خزیمه - خورشید - دادفر - ذوالفقاری - رامبد - رئیس
اردکانی - رحیم زاده - دکتر رشید یاسمی - رهبر -
دکتر ستاری - دکتر سعید - کریم بخش سعیدی -
سید کلال - سیدی - شادلو شریعت - شریفی - شهبازی -
شهرستانی - مهدی شیخ الاسلامی - رحیم شیخ الاسلامی -
دکتر شیروانی - صائب - نودرصادقی - صدر - طباطبائی -
ظفری - غابدی - ابوالحسن عاملی - عطائی - محمدحسین
غضنفری - غلامرضا غضنفری - فرمان - قائمی - قاسمی -

« پادشاه سایه خدا باشد » جناب آقای رئیس ، نمایندگان محترم ، اکنون که باراده سنیه شاهنشاه آریامهر افتخار خدمتگزاری در این سمت ها نصب اینجناب وهمکاران شده است از خدای بزرگ آرزو مندیم که در راه اجرای صحیح و دقیق نیات بلند پایه فرمانده دوراندیش و خردمند ایران توفیق خدمت عنایت فرماید . باشد که در این راه ما هم به سهم خویش وظیفه خودمان را به این مرز و بوم ادا کرده باشیم آنچه که امروز در اینجا عرضه میشود سیاستها و برنامه های کلی دولت است که در واقع میتواند در یک جمله خلاصه گردد : « کار و کوشش بیشتر (آفرین) با کارآئی بالاتر توأم با صداقت و صراحت (احسن) در اجرای اصول انقلاب شاه و ملت » (احسن) بدیهی است که برنامه ها و طرحهای اجرایی در چهارچوب سیاست کلی دولت ضمن لوائح تقدیمی از جمله لایحه بودجه کل کشور و برنامه های سالانه باگاهی نمایندگان خواهد رسید .

پیشرفت های تابناک و چشمگیری که از آغاز انقلاب شاه و ملت ، نصیب کشور و ملت ایران شدی نیاز از شرح و بیان است . در این مدت ، درآمد سرانه مردم ایران چندین برابر افزایش یافت و دگرگونیهای ژرف و گسترده ای در کلیه شئون مملکت حاصل آمد . ایران از یک کشور کم رشد و عقب مانده بمملکتی پیشرو و برخوردار از رشدی سریع مبدل شد (صحیح است) . میلیونها مردم ایران به سواد و دانش دست یافتند و قدمهای اساسی و استواری برای گسترش عدالت اجتماعی برداشته شد و تمهیدات گوناگون برای تحکیم بنیادهای یک جامعه پیشرو و مرفه و برخوردار از علم و فرهنگ فراهم آمد .

در نیل باین موفقیت های غرور آفرین ، دولت و ملت دست اتحاد بهم دادند و در زیر لوای نظام شاهنشاهی ایران و بهره مند از رهبری خردمندانه شاهنشاه آریامهر ، در طریق مقصود پیش رفتند و بی گمان در این میان ، آنان که پای فشرده و مرکب به پیش راندند و گوی خدمت بحرکت آوردند به افتخاری جاودانه دست یافتند . شایسته است که در اینجا از جناب آقای امیرعباس هویدا و همکارانشان یاد شود (احسن) در تحقق این پیروزی ها تحت رهبری شاهنشاه آینده نگر ایران ، سهمی بسزا داشته اند . صحیح است

بهمانگونه که در بالا اشاره شد ، پایه برنامه کار و سیاست دولت ، اجرای صحیح اصول انقلاب شاه و ملت که مبنای فلسفی آن اقتصاد دموکراتیک و دموکراسی

اقتصادی است تا از منابع خدادادی ملی بانظارت مستقیم دولت برفع جامعه استفاده شود و افکار و نیروهای سازنده عموم مردم در توسعه فعالیت های اقتصادی و اجتماعی بصورت مشارکت مؤثر بکار افتد و همگان از ثمرات پیشرفت ها و ترقیات کشور به تناسب کار و لیاق خویش بهره گیرند . همانطور که شاهنشاه آریامهر در بیانات روز شانزدهم مرداد ماه فرمودند هدف کلی دولت ادامه و تکمیل پیشرفتهای اقتصادی و اجتماعی ایران بنحوی است که هرچه زودتر خود را از جهت توسعه و رفاه عمومی بسطح جوامع پیشرفته جهان برسانیم .

برای نیل باین درجه از تکامل ، منظور رشدی منطقی و معتدل و متناسب با منابع و امکانات کشور است که تعادل و توازن لازم را چه از نظر بخش های مختلف اقتصادی و اجتماعی وجه از نظر مناطق مختلف جغرافیایی کشور برقرار و پایدار سازد . هر چند کشور ما در شرایط کنونی با کمبود نیروی انسانی کارآمد روبرو است ولی باید باین واقعیت توجه داشت که نزدیک به نیمی از جمعیت ایران در سنین کمتر از شانزده سالگی قرار دارند که در آینده نزدیک وارد بازار کار خواهند شد . از اینرو لازم است که آهنگ رشد و توسعه در سطحی نگاه داشته شود که قادر به ایجاد امکانات اشتغال برای این جویندگان کار باشد .

بدیهی است که عامل اصلی رشد و توسعه در مرتبه اول ، خود افراد جامعه ایرانی بوده و میباشد ، زیرا رشد حقیقی و درون زای و متداوم جز با مشارکت همه نیروهای سازنده کشور در شرایط اعطای فرصت های برابر به همه استعدادها و تجهیز کلیه منابع انسانی و قریحه ها و توانائی های فردی تحقق پذیر نمیشد و لازم است که از نیروی خلاق جوانان استفاده کامل بعمل آید و زنان نیز که نیمی از جمعیت و نیروی بالقوه کار را تشکیل میدهند ، در نوسازی ایران سهمی بیشتر داشته باشند . از طرف دیگر هدف غائی رشد و توسعه برخورداری همگان از ثمرات و برکات پیشرفت است که همواره مقصد اصلی کوشش های دولت خواهد بود .

دولت کوشا خواهد بود که از گسترش فعالیت های بخش عمومی در مواردی که خود مردم قادر بایفای همان خدمات هستند پرهیز کند (احسن) و با سپردن کار مردم بدست مردم و شرکت دادن افراد در مسیر تصمیم گیری نیاز به مداخله دولت را به حداقل برساند (احسن) و امکانات وسیعی را برای بکار افتادن ابتکارات

دولت در زمینه های زیربنائی شامل تأمین برق و آب و تسهیلات ارتباطی و مخابراتی و آموزش و بهداشت .

۲- فراهم آوردن موجبات افزایش ظرفیت های تولیدی بویژه در بخش خصوصی ، برای نیل به رشد اقتصادی و متناسب ضمن برقراری هماهنگی و تعادل لازم بین رشد بخش های مختلف از طریق یک برنامه ریزی صحیح توأم با نظارت پی گیر .

۳- مبارزه با تورم از راه تنظیم و اجرای سیاست های مناسب اقتصادی ، مالی و پولی بمنظور ایجاد تعادل کلی بین عرضه و تقاضا .

۴- تشویق فعالیت های بخش خصوصی و حمایت از برقراری رقابت سالم و جلوگیری از انحصار در عرصه اقتصاد و تجدید نظر در سیاست قیمتها با توجه به سطح قیمتهای رایج در کشورهای پیشرفته ، بمنظور ازدیاد بهره وری و تولید .

۵- کاهش نسبی اتکاء به درآمد حاصل از صادرات نفت از طریق افزایش آهنگ رشد در بخش های تولیدی دیگر و ایجاد درآمدهای مالی و ارزی جایگزین . در حال حاضر ارزش واردات کشور از شانزده میلیارد دلار تجاوز میکند و حال آنکه ارزش صادرات غیرنفتی فقط بحدود نیم میلیارد دلار بالغ میگردد .

باتوجه باینکه در ربع قرن آینده با مسئله پایان یافتن منابع شناخته شده نفت روبرو خواهیم شد ، لازم است که از یک سو صادرات غیرنفتی بسرعت افزایش یابد و از سوی دیگر با افزایش تولیدات ملی و بالا رفتن سطح درآمد عمومی که طبیعتاً ازدیاد دریا فتهای مالیاتی رانیز به همراه خواهد داشت کشور را وابستگی به درآمد نفت بی نیاز گردد .

۶- منظور داشتن اولویت برای بخش کشاورزی و ایجاد موجبات رشد مناسب این بخش در کلیه سطوح و واحدهای بهره برداری از طریق تشویق و حمایت تولید کنندگان و سرمایه گذاران خصوصی در این بخش و کمک به ازدیاد بهره وری و کاهش ضایعات . این امر مستلزم اجرای سیاست های مناسب ، شامل سیاست منطقی قیمتها و تداوم آنها ، و ایجاد امکانات لازم ، و همچنین استفاده از مدیریت صحیح و کاربرد پژوهش های علمی و تکنولوژی نوین است . هدف بر این است که اجرای این سیاستها و برنامه ها ضمن افزایش درآمد کشاورزان ، موجب خود کفائی نسبت در تولید کالا های اساسی مورد مصرف عمومی شود (احسن) و با مشارکت جامعه روستائی در فعالیت های تولیدی کشاورزی و غیر کشاورزی آهنگ مهاجرت از

و خلاقیتهای ذهنی و فکری بوجود آورد . دولت همچنین در صورت لزوم با دعام دستگاه های دولتی چنانکه در مورد آموزش و پرورش بدان مبادرت شد و نیز با اجرای اصل عدم تمرکز کارآئی خویش را افزایش خواهد داد و وظائف خود را به ارائه خدمات اساسی و ایجاد زیربنای اقتصادی و اجتماعی و فعالیت در زمینه های چون صنایع مادر که مصالح عمومی اداره آنرا توسط دولت ایجاد میکند محدود خواهد ساخت .

بدیهی است پیشرفت برشتاب به ناچار مسائل و دشواریهایی را با خود همراه می آورد که از آن جمله میتوان به تورم حاصل از افزایش سریع تقاضا و عدم امکان افزایش عرضه در کوتاه مدت و بروز تنگنای گوناگون و در مواردی هم عدم تعادل بین آهنگ رشد بخش های مختلف و در نتیجه کمبودها و نارسائی های در زمینه ، نیروی انسانی ، برق ، مصالح ساختمانی ، ارتباطات و مخابرات و خدمات شهری و نظائر آن اشاره کرد .

در این جا بحثی از برق بیان آمد بررسی مسایل پیش آمده ، بحقیقت روشنگر واقعیت های بسیار تلخی است حقایق تلخی که نشان دهنده سهل انگاری و بی بسالائی پیمانکاران خارجی است اگر این پیمانکاران به تعهدات خود پای بند بودند و عمل میکردند امروز ملت ایران دچار این مشکلات نمیشد این بی بسالائی ها و سهل انگاری ها ویژه گروه خاصی و کشور خاصی نیست در زمینه برق این بی بسالائی ها و سهل انگاری های پیمانکاران خارجی در کشورهای خودشان هم دیده شده است و عجیب آنکه مطبوعات خارجی بجای انتقاد از صدور این نوع تکنولوژی با این نوع بی عدالتی غیر منطقی و غیر منصفانه با خوشحالی و شادی دم از گرفتاری های وسیعی میزنند که بوسیله آنها برای ما پیش آمده تو گوئی حسن حسادت از پیشرفت های ما چشم و گوش آنها را کور و کر کرده است چه خوش گفت شاعر شیرین سخن و روانشاد ما ، حسود را چه کنم کو زخود برنج در است . (صحیح است - احسن) .

با توجه به مطالب فوق ، اصول سیاست های دولت در زمینه های مختلف بشرح زیر باگاهی نمایندگان محترم میرسد :

سیاست های اقتصادی :

اصول سیاست های اقتصادی بدین قرار خواهد بود :

۱- رفع تنگنای موجود بمنظور هموار کردن رشد متعادل اقتصادی و اجتماعی و تأکید سرمایه گذارهای

روستا به شهرت تبدیل گردد و با ازدیاد عرضه کالاها و کشاورزی، واردات آنها و در نتیجه وابستگی غیرموجه به نوسانات بازارهای جهانی، کاهش پذیرد (آفرین - انشاء الله)

۷- ایجاد استحکام لازم و سرعت مطلوب در توسعه صنعتی، استفاده از ظرفیتهای تولیدی بدون استفاده (که هم اکنون در مورد معدنی به پنجاه درصد میرسد) و رفع تنگناها و بهره‌برداری بیشتر از معادن کشور و اتخاذ تدابیر و سیاستهای مناسب بمنظور رفع اشکالات و ایجاد امکانات لازم برای تشویق بخش خصوصی به مباشرت وسیع تر در سرمایه گذاری صنعتی و معدنی. بدین منظور از صنایع کشور حمایت معقول خواهد شد و در این حمایت، به افزایش سهم عوامل تولید داخلی در فرآورده‌های صنعتی و همچنین قیمت فرآورده‌های مشابه در کشورهای پیشرفته توجه لازم مبذول خواهد گردید، و با تقویت بانکهای تخصصی و توسعه و تأسیس بانکهای گسترش ناحیه‌ای امکانات اعتباری بیشتری در اختیار بخش خصوصی در مناطق مختلف کشور قرار داده خواهد شد و تسهیلات لازم از جهت ایجاد تأسیسات زیربنایی در قطبها و نواحی صنعتی بوجود خواهد آمد. دولت نه تنها سرمایه گذاری در صنایع متوسط و بزرگ را تشویق خواهد کرد، بلکه به توسعه و گسترش صنایع کوچک و دستی در روستاها و شهرها توجه خاص مبذول خواهد داشت.

در این زمینه لازم خواهد بود که کیفیت کالاها و مصنوعات از طریق تدوین و اعمال ضوابط و استانداردهای لازم و ایجاد رقابت سالم بین تولید کنندگان بالا رود و هزینه تولیدات کاهش یابد، و تحقیقات و نوآوری صنعتی و خدمات مهندسی و طراحی بمنظور توسعه یک تکنولوژی ملی و ایرانی گسترش پذیرد.

۸- استفاده صحیح از منابع نفت و تبدیل آن در حد امکان به فرآورده‌های پتروشیمی و توسعه انرژی‌های جایگزین برای نفت از قبیل نیروی هسته‌ای و گاز طبیعی در مورد گاز، استفاده از آن برای تزریق در چاههای نفت بمنظور بالا بردن بهره‌دهی آنها و همچنین برای مصارف خانگی و صنعتی و تبدیل به نیروی بره‌مورد نظر خواهد بود. نتیجه پیروی از این سیاست، نه تنها کاهش آلودگی محیط زیست را در بر خواهد داشت بلکه با صرفه‌جویی در مصرف داخلی نفت امکان صدور آن بقیمت بسیار بالاتر از قیمت گاز میسر خواهد گردید. علاوه باید توجه داشت که قیمت نفت در بازارهای

بین‌المللی بسیار بالاتر از قیمت داخلی آن است و اسراف در بکار بردن مواد نفتی بعنوان نیرو و سوخت در داخل کشور به سبب پائین بودن قیمت آن لطمه مستقیمی است باقتصاد و آینده کشور.

۹- ایجاد و نگاهداری تسهیلات ارتباطی لازم، اعم از راه، راه‌آهن، بندر و فرودگاه برای گسترش شبکه حمل و نقل کشور. نظر بر این است که کارهای اجرایی ویژه در زمینه ترابری زمینی و دریایی و تخلیه و ترخیص بازار بندرها و فرودگاهها تا حد امکان به بخش خصوصی واگذار شود و دولت خود به تنظیم و اجرای یک سیاست جامع و ایجاد هماهنگی لازم بین فعالیتهای مختلف ترابری اکتفا نماید. در این زمینه، توسعه شبکه راههای فرعی و روستایی مورد توجه خاص دولت قرار خواهد گرفت (احسن است).

۱۰- تشویق و تجهیز پس اندازها و ایجاد امکانات بیشتر برای سرمایه‌گذاری مردم در داخل کشور، و همچنین قبول مشارکت سرمایه‌گذارهای خارجی در رشته‌هایی که منجر بانقال تکنولوژی پیشرفته و مدیریت صحیح به کشور گردیده و یا امکان دسترسی به بازارهای بین‌المللی را بوجود آورد.

دولت با روشن کردن سیاست‌های دراز مدت و مقررات و ضوابط مربوط به انواع سرمایه‌گذارها و تضمین استمرار و تداوم آن، انگیزه لازم را برای ازدیاد سهم بخش خصوصی در مجموع فعالیت‌های تولیدی بوجود می‌آورد. در مقابل، بخش خصوصی نیز وظیفه خواهد داشت که با افزایش بهره‌وری و کاهش ضایعات و کاربرد ضوابط مربوط به کیفیت کالاها و تولیدی و استفاده از پژوهش‌ها و نوآوری‌ها خود را آماده‌رویارویی با رقابت‌های داخلی و خارجی سازد.

۱۱- اجرای صحیح اصل مشارکت کارگرانه در سود ویژه کارگاهها و اصل گسترش مالکیت واحدهای تولیدی دستور عمل دولت خواهد بود، تا از طرفی توزیع عادلانه درآمد عملی شود و از طرف دیگر موجبات افزایش کارآئی کارگران و همچنین تجهیز منابع مالی جدید برای توسعه صنعتی کشور بوجود آید (احسن است) ولی در این مورد تذکر این نکته لازم است که باید ارتباط مستقیمی بین دستمزد و کارآئی کارگران برقرار شود که این خود بالمآل به نفع کارگران است، زیرا هم در مالکیت و هم در سود ویژه واحدهای تولیدی شرکت دارند (احسن است)

۱۲- همراه با تقویت بنیه تولیدی کشور، رفاه عمومی

و حفظ منافع مصرف کنندگان مورد نظر خاص میباشد. دولت از طریق ایجاد رقابت سالم و حذف واسطه‌های غیر لازم و تشویق شرکت‌های تعاونی موجب آن خواهد شد که کالاها بقیمت معقول و کیفیت مطلوب بمصرف کننده عرضه گردد. در عین حال کمک‌های مالی دولت به کالاها و خدمات اساسی مورد نیاز عموم به موارد ضروری محدود خواهد گردید.

در مورد سیاستهای اجتماعی

باید توجه داشت که منظور از پیشرفت، تنها افزایش درآمد سرانه نیست، بلکه بالا بردن و بهبود کیفیت زندگی افراد نیز مورد نظر است (صحیح است) و در اینجاست که بهره‌مندی از آموزش و پرورش و فرهنگ و بهداشت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار خواهد بود.

مبانی سیاستهای اجتماعی دولت در اصول انقلاب شاه و ملت تعریف و تعیین شده است. هدف آن است که ضمن توزیع عادلانه درآمدها، موجبات گسترش خدمات رفاهی ب میزان نیاز افراد در محدوده امکانات فراهم آید. بدیهی است که تأمین چنین خدماتی با کیفیت مطلوب جز با مشارکت و همکاری صمیمانه مردم و قبول تسمی از بار مسئولیت مقدور نخواهد بود.

۱- از جمله خدماتی که تأمین آن برای عامه مردم ضرورت خاص یافته و شاهنشاه آرمانش در اصل هجدهم انقلاب شاه و ملت و همچنین در فرامین و اوامر دیگر در مورد آن تأکید مخصوص فرموده‌اند مسکن است. دولت برای رفع مشکل کمبود مسکن، عرضه بیشتر واحدهای مسکونی بخصوص خانه‌های ارزان قیمت را در سرلوحه برنامه‌های خود قرار خواهد داد (احسن است) باین منظور ضمن رفع موانع و فراهم کردن مشوقها و تسهیلات لازم برای مباشرت بیشتر بخش خصوصی در امر خانه سازی و تجهیز منابع مالی مورد نیاز و تثبیت نسبی قیمت زمین طبق فرمان و استناد از زمینهایی که در اختیار دولت است و بهره‌گیری از کلیه امکانات بمنظور عرضه بیشتر مصالح ساختمانی و بهبود تکنولوژی و صنعتی کردن بخش ساختمان و کار برد معیارها و استانداردهای مناسب، - از افزایش نامتناسب هزینه مسکن بشدهد جلوگیری خواهد شد. (احسن است) در صورتیکه فعالیتهای بخش خصوصی در زمینه ایجاد واحدهای مسکونی از انقیامت پاسخگویی تقاضا و نیازهای کشور نباشد در اجرای اوامر ملوکانه کلیه امکانات اجرایی دولت برای احداث واحدهای مسکونی از انقیامت تجزیه و بکار

گرفته خواهد شد. (انشاء الله) بموازات احداث واحدهای مسکونی مذکور، برنامه‌ای برای اعطای وام بلند مدت با بهره ترجیحی به خریداران با درآمدهای کم و متوسط تهیه و اجرا خواهد شد (احسن است) و دولت همه‌ساله در بودجه کل کشور مابه‌التفاوت نرخ بهره را بصحوی منظور و تأمین خواهد کرد که سهم هزینه مسکن در بودجه خانوار از حدی منطقی بالاتر نرود (احسن است).

۲- در مورد آموزش توجه خاصی به کیفیت و انطباق آموخته‌ها با نیازهای اقتصادی و اجتماعی و فرهنگ کشور معطوف خواهد شد و ضمن توجه به همبستگی و هماهنگی سطوح مختلف آموزش از کسود کستان تا دانشگاه، در مورد متنوع کردن نظام آموزشی و تغییر آن به سیستم یک آموزش چند بعدی و توسعه امکانات آموزش حرفه‌ای و فنی برای پاسخگویی به نیازهای نیروی انسانی کشور تأکید خواهد شد و سواد آموزی، آموزش عمومی و آموزش فنی و حرفه‌ای زنان مورد توجه خاص قرار خواهد گرفت.

اداره غیرمتمرکز مؤسسات آموزشی با مشارکت بیشتر مردم و مقامات محلی توأم خواهد بود. ضمن مداومت اصل آموزش رایگان و گسترش تسهیلات زیربنایی، امکاناتی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ایجاد مؤسسات آموزشی با کیفیت بالا و همچنین مؤسسات آموزشی به معیار مدارس پیشرفته جهان فراهم خواهد شد تا نوجوانان کشور در محیط فرهنگ ملی پرورش یابند. در اجرای اصل تغذیه رایگان، با توجه به تجربه‌های بدست آمده، اصلاحات لازم در برنامه مورد عمل منظور خواهد شد و این برنامه با نیازهای مناطق و گروه‌های مختلف دانش‌آموزان و نوآموزان منطبق خواهد گردید. در مورد دانشگاهها، استقلال مدیریت توأم با قبول مسئولیت خواهد بود و از این طریق رقابت سالمی در جهت ارتقاء کیفیت بین مؤسسات آموزش عالی برقرار خواهد شد.

۳- فرهنگ بزرگترین سرمایه معنوی هر ملتی است (صحیح است) در حفظ و احیاء و غنی ساختن فرهنگ کهن و پرمایه ملی و اشاعه آن از طریق مؤسسات آموزشی و فرهنگی کوشش خاص بکار خواهد رفت زیرا برقراری یک ارتباط نزدیک و منطقی بین اشاعه فرهنگ و رشد و توسعه ملی ضروری است.

همراه با گسترش فرهنگ، به ترویج اصول اخلاقی و اهمیت نقش خانواده در تربیت انسانها بیکدیگر و دوام نسبی‌های دیرینه ما ران انوار است توجه مخصوص

خواهد شد و با حمایت و ترویج حرمت ارزش های اخلاقی و معنوی از بروز مفاسدی که در پاره ای جامعه های دیگر دامنگیر نسل جوان است جلوگیری بعمل خواهد آمد. (آفرین)

۴- دولت کوشش خواهد کرد شرائطی فراهم آید که اوقات فراغت جوانان بنحو سالمتر و سازنده تری صرف شود. در راه رسیدن به این هدف، دولت تسهیلات و وسائلی مانند زمینهای ورزشی در داخل و خارج مدارس و سایر موسسات آموزشی، تشکیل اردوهای عمران ملی و گسترش کانهای جوانان فراهم خواهد کرد، و برپیش آهنگی برای نوجوانان نیز از توجه ویژه ای مبذول خواهد داشت. دولت در اجرای برنامه، ملوکانه و بیوقفه خود میدانند که در عین اجرای اصل بهداشت رایگان، درمان را نیز در حد لازم با توجه به امکانات برای همگان تأمین کند و در این راه به گسترش شبکه های بهداشتی و درمانی و بهبود برنامه بیمه های درمانی توجه خاص مبذول خواهد داشت. بدیهی است افرادی که می خواهند از تسهیلات اضافی برخوردار شوند باید بار مالی آنها خود بعهده گیرند.

در اجرای اصل شانزدهم انقلاب شاه و ملت، توجه خاص به آموزش همگان در مورد تغذیه مادران باردار و نوزادان خواهد شد و در مواردی که خانواده قادر به تأمین این تغذیه نباشد دولت کمکهای لازم را خواهد کرد. علاوه بر آن جلوگیری از رشد ناموجه جمعیت در ارتباط با رفاه خانواده و ارتقاء کیفیت زندگی ضروری است. در مورد محیط شهر و روستا اجرای برنامه وسیع مهندسی بهداشت و سالم سازی محیط مورد توجه دولت قرار خواهد گرفت.

۶- در میان گروه های فعال جامعه ایران که نقش بارزی در توسعه و پیشرفت کشور دارند کارگران را نباید از یاد برد. دولت کوشا خواهد بود که با استفاده از آموزش های گوناگون بر کارآنسی و میزان تولید کارگران بیافزاید و همچنین امکانات بیشتری برای استفاده از نیروی زنان در بازار کار بوجود آورد. در برنامه های رفاه کارگری تأمین مسکن سازمانی توسط کارفرمایان با کمکهای حمایتی دولت مورد توجه خواهد بود. (احسن)

سیاستهای اداری:

سیاست های دولت در زمینه اداری بر اصول زیر مبتنی خواهد بود:

۱- اجرای اصل انقلاب اداری، از طریق:

الف - جلوگیری از گسترش غیر لازم دستگاه های دولتی (آفرین).

ب- بررسی در تشکیلات سازمانهای دولتی بمنظور بالا بردن کارآئی و بهره گیری صحیح از نیروی خلاق و سازنده کارکنان دولت (آفرین).

ج - کم کردن مقررات و تشریفات دست و پاگیر و حل و فصل امور مراجعان در کمترین زمان (احسن).

د- ارزشیابی کمی و کیفی کار کارکنان دولت با روش های نوین بمنظور تشویق کارکنان وظیفه شناس و برقراری انضباط اداری (آفرین).

۲- اجرای دقیق اصل نوزدهم انقلاب شاه و ملت.

۳- اجرای اصل عدم تمرکز همراه با جلوگیری از تراکم امور در شهرهای بزرگ و تقویض اختیارات بیشتر همراه با خواستن مسئولیت در مراتب اداری و در سطوح مختلف تقسیمات کشوری و همچنین مشارکت دادن مردم، بویژه از طریق انجمنهای ملی، در امور مربوط به خود. در اجرای این سیاست، تجدید نظر لازم در روش توزیع منابع و ضوابط تنظیم بودجه بعمل خواهد آمد.

۴- تقویت و تجهیز و افزایش ظرفیت اجرایی شهرداریها از طریق آموزش و تقویت نیروی انسانی و کمک به تجهیز منابع مالی آنها تا رسیدن به حد خود کفائی بنحوی که بتواند نیازهای مردم را بسرعت و درستی برآورند (احسن).

۵- برقراری هماهنگی لازم در تنظیم و اجرای مقررات و قوانین به نحوی که تکلیف مردم روشن باشد. در این مورد، از همفکری مردم در چارچوب حزب رستاخیز ملت ایران استفاده خواهد شد.

۶- تدوین و اجرای برنامه های خاص برای مبارزه با فساد به صورت های گوناگون (احسن)، و رفع علل و موجبات آن (احسن).

۷- جلوگیری از تبعیض در تصمیمات دولتی (احسن).

۸- شناسائی و انتخاب مدیران شایسته و کارآمد با تقویض اختیار توأم با مسئولیت به آنان و احتراز از تراکم غیر معقول امور نزد مدیران الا طریق انتقال اختیار و مسئولیت به سطوح پایین تر.

۹- ترویج احترام بوظیفه شناسی و حمایت از کارکنان با کفایت و خدمتگزار و توجه به مسائل و مشکلات کارکنان دولت. (احسن)

در مورد برنامه ریزی

با توجه با همیتی که نظام برنامه ریزی و بودجه بندی در تجهیز و استفاده مناسب از منابع کشور بمنظور تأمین رشد معقول و متوازن اقتصادی و اجتماعی دارد در روشها و سیستم های موجود تجدید نظر بعمل خواهد آمد بنحوی که سازمان برنامه و بودجه بتواند وظایف خود را در زمینه توزیع منابع بر حسب اولویتهای و برقراری هماهنگی بین برنامه ها و طرحها و اعمال نظارت برای اطمینان از تحقق طرحها و برنامه ها و هدفها زیر نظر نخست وزیر ایفا کند تا از بروز تنگناها و نارسائیهای در آینده جلوگیری شود و مقررات و تشریفات غیر ضروری حذف و قدرت اجرایی بیشتر بدستگاههای مرکزی و استانی تفویض شود و کلیه امور مربوط به اجرای بودجه شامل دریافتها و پرداختها و نظارت مالی در خزانه کل کشور متمرکز گردد. برنامه ریزی دراز مدت با توجه به هدفهای ملی و تاکید بر طرحهای زیر بنایی از این پس مورد عمل خواهد بود و در چارچوب چنین برنامه ای، برنامه های میان مدت و سالانه تنظیم و اجرا خواهد شد. سازمان برنامه و بودجه کمکهای فنی لازم را بسایر دستگاههای دولتی در مورد تهیه برنامه ها و طرحهای عمرانی خواهد کرد.

در مورد دادگستری

همانطور که نمایندگان استحضار دارند، شاهنشاهی آریامهر اوامر مؤکدی مبنی بر لزوم تحول عمیق در دادگستری و افزایش کارآئی و تجهیز آن صادر فرموده اند. در استتال اوامر مبارک ملوکانه، نهایت تلاش خواهد شد که سازمان قضائی به تناسب تحولات اقتصادی و اجتماعی دوران انقلاب بهبود یافته و از هر حیث تجهیز شود تا بتواند وظیفه اصلی و مهم خود را که حفظ حقوق مردم و تنبیه قانون شکنان و اصلاح و بازسازی آنان و حفظ مال و نوامیس افراد و ضمانت حقوق عمومی در برابر تجاوز کاران بالقوه و بالفعل میباشد به بهترین وجهی ایفا نماید، بنحوی که حس احترام بقانون و حقوق دیگران در افراد جامعه تقویت شود. همکاری مردم برای رسیدن بدین هدف ضروری خواهد بود و دولت انتظار دارد که از طریق کانونها و در فضای حزب رستاخیز ملت ایران مبانی احترام بقانون و حقوق دیگران تقویت شود. در این زمینه ایجاد سرعت و سبوت در کار دادرسی و حذف تشریفات زائد و اصلاح قوانین و متناسط کردن آنها با مقتضیات زمان و تکمیل کادر قضائی و اداری دادگستری و بهبود

محیط کار و تأمین رفاه کارکنان دستگاه عدالت از هدفهای اصلی میباشد تا دادگستری آماده برای اجرای وظایف اساسی خود متناسب با تحولات زمان و پاسخگو به نیازهای آینده گردد. برنامه گسترش خانه های انصاف و شوراهای داوری بر اساس قوانین جدید بسرعت و با دقت کافی و با اجرای برنامه آموزش منظم، دنبال خواهد شد.

در مورد سیاست دفاعی

سیاست دفاعی کشور در سایه رهبری شاهنشاهی آریامهر همواره مشخص و معلوم بوده است. هدف از تقویت نیروهای نظامی، حفظ استقلال کشور و ایجاد محیط مناسب برای ادامه رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی ایران و تأمین رفاه و سعادت مردم در شرایط صلح و امنیت است (صحیح است) بدیهی است که ایران همواره به مسئولیت های بین المللی و منطقه ای خویش وقوف داشته و نقشی را که در ثبات این منطقه آشفته از جهان امروز برعهده دارد بدرستی ایفا کرده و خواهد کرد.

سیاست خارجی و روابط بین المللی

از لحاظ سیاست خارجی، ایران در پرتو انقلاب شاه و ملت و بموازات ترقیات اجتماعی و اقتصادی کشور، سیاست مستقل ملی را دنبال خواهد کرد. بر اساس این سیاست ایران روابط خود را با کلیه کشورها بر پایه اصول همزیستی مسالمت آمیز و تفاهم و احترام متقابل طبق اصول منشور ملل متحد توسعه داده و همچنان در مجامع بین المللی بفعالیت های وسیع و مستمر خواهد پرداخت. دولت شاهنشاهی به پیروی از این سیاست همچنان خواهان ثبات و صلح و رفاه و امنیت کشورهای منطقه میباشد و برای انجام این مقصود همکاری همه جانبه عموم دول منطقه را ضروری میداند.

در زمینه روابط اقتصادی بین المللی، دولت ایران، همواره مدافع استقرار نظام نوین اقتصادی جهان بوده و در مجامع ملل متحد و کنفرانس توسعه و تجارت و گفت و شنودهای شمال و جنوب در پاریس بصورتی فعال در پی ریزی نظامی منصفانه مشارکت جسته است. کمک های وسیع ایران به کشورهای دیگر، بویژه ممالک در حال توسعه، خود روشنگر اعتقاد عمیق دولت ایران بضرورت دگرگونی وضع کنونی و برقراری اصل عدالت در روابط اقتصادی بین کشورهای در حال رشد و ممالک پیشرفته جهان است.

در مورد نفت، روش ایران همواره روشی منصفی و بر اساس همکاری با کشورهای عضو اوپک و با توجه به آثار تصدیه گرفته شده بر اقتصاد جهانی استوار بوده و

از آنجا که ادامه بهره‌برداری صحیح و متعادل از این منابع را به سود تمامی مردم جهان میدانند میکوشد که از این ماده حیاتی به بهترین وجه و در بلندترین زمان ممکن استفاده بعمل آید و این ماده تمام شدنی بجای هدر رفتن در سوخت بمصارف مهمتری بنفع همه مردم دنیاریکارافتد (آفرین).

دولت ایران در روابط دوجانبه اقتصادی، همواره براساس حفظ منافع خود و در عین حال با توجه بمصالح عمومی مردم جهان با تمامی کشورها بدون توجه به نظام اقتصادی و اجتماعی آنها همکاری وسیعی داشته است و این رویه به سود روابط متقابل و در جهت تحکیم مناسبات اقتصادی و بازرگانی و فنی ادامه خواهد یافت.

دربایان این سخنان، که امیدوارم اصول برنامه دولت را برای نمایندگان روشن کرده باشد، لازم میدانم بار دیگر بنیاد فکری و روش اساسی کار این دولت را یادآور شوم و آن همان صداقت و صراحت در بیان مسائل و مشکلات و آمادگی برای کسب نظر از مردم از طریق حزب رستاخیز ملت ایران و راهنمایی شدن از طرف نمایندگان مردم است (احسن - احسن). دولت به آزادی بیان و قلم و تحکیم و تقویت نیروهای سازنده ناشی از آن در جامعه ایران ارج و حرمت می‌نهد (احسن) و بنوبه خود از مطبوعات و وسائل ارتباط جمعی انتظار دارد که ضمن انعکاس مسائل و نظرات مردم، حقایق مربوط به پیشرفت‌های جامعه و اقتصاد ایران را نیز بازگو کنند و حرمت و حیثیت افراد و ارزشهای اخلاقی و بنیادهای نظام اجتماعی را رعایت نمایند.

زندگی سالم اجتماعی ایجاب میکند که از همه نیروهای بالقوه جامعه استفاده شود. از همین رولازم است که این نیروها در چارچوب قوانین اجتماعی آمادگی لازم را پیدا کنند و آزادانه فعالیت و مشارکت نمایند تا به قدرت تفکر صحیح برای پیشبرد هدفهای ملی بسپار شوند. دولت اعلام میدارد که هرگونه انتقاد سازنده را مورد توجه دقیق قرار میدهد و از ملت ایران میخواهد که با درک واقعی مفهوم انتقاد صحیح یعنی نشان دادن مشکلات توأم با بیان راه حل‌ها از طریق مراجع حزبی اقداماتش را در پیشبرد برنامه‌ها و تحقق هدفها مورد سنجش و داوری منصفانه قرار دهند.

با برخورداری از فروع اندیشه‌های تابناک رهبر عالیقدر خود شاعرشاه آریامهر و با اطمینان بقدرت تشخیص و همکاری مردم آرزومندم که در چارچوب حزب رستاخیز ملت ایران همه با هم، در راه بهروزی و پیروزی ایران

بکوشیم و جامعه عصر رستاخیز ملی را برای آینده‌ای بهتر و درخشانتر دوام و توأم بخشیم.

کاری کنیم ورنه خجالت برآورد

روزی که رخت جان به جهانی دگر کشیم

اکنون هیئت وزیران را بشرح زیر به ساحت مجلس شورای ملی معرفی میکنم.

آقای عباسعلی خلعتبری - وزیر امور خارجه

آقای مهرداد بهلبد - وزیر فرهنگ و هنر

آقای هوشنگ انصاری - وزیر امور اقتصادی و دارائی

آقای صفی اصفا - وزیر مشاور

آقای محمد یگانه - وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه.

تیسار ارتشبد رضا عظیمی - وزیر جنگ

آقای امیرقاسم معینی - وزیر کار و امور اجتماعی

آقای غلامرضا کیانپور - وزیر دادگستری

آقای کریم معتمدی - وزیر پست و تلگراف و تلفن

آقای دکتر شجاع‌الدین شیخ الاسلام زاده - وزیر

بهداری و بهزیستی

بانو مهناز افخمی - وزیر مشاور

آقای منوچهر گنجی - وزیر آموزش و پرورش و سرپرست

وزارت علوم و آموزش عالی

آقای محمود کاشفی - وزیر مشاور در امور پارلمانی

آقای اسدالله نصر اصفهانی - وزیر کشور

آقای مرتضی صالحی - وزیر راه و ترابری

آقای احمدعلی احمدی - وزیر کشاورزی و عمران

روستائی

آقای منوچهر آگاه - وزیر مشاور در امور اجرایی

آقای محمد رضا امین - وزیر صنایع و معادن

آقای فیروز توفیق - وزیر مسکن و شهرسازی

آقای تقی توکلی - وزیر نیرو

آقای داریوش همایون - وزیر اطلاعات و جهانگردی

آقای کاظم خسروشاهی - وزیر بازرگانی (نمایندگان

مبارک است).

رئیس - آقای رامبد فرمایشی دارید؟ بفرمائید.

رامبد - ریاست محترم مجلس شورای ملی، نمایندگان

محترم ملت و دولت، بنده قصد صحبت در برنامه دولت و

یا هیئت دولت را ندارم هر چند معتقدم بموازات بسیار

اصلاحاتی که در سایر شئون مملکت انجام میگردد

آئین‌نامه داخلی مجلس شورای ملی هم خوب است طوری

اصلاح شود که در موقع معرفی مقامات بلند پایه دولتی مثل

اکثر نقاط دنیا درباره هر یک بحث و صحبت شود (صحیح است) ولی اکنون راجع به حاضرین صحبتی نیست چون حضور ایشان در اینجا و دریافت فرمان شاهنشاه حکایت از لیاقت و شایستگی و خدمات گذشته آنها و همچنین آمادگی برای خدمات آینده ایشان است آنچه میخواهم صحبت بکنم راجع به غائبین است در این چند روز تغییراتی پیش آمد و نزدیکترین شخص در خدمت به اعلیحضرت همایونی یعنی جناب آقای علم بسبب کسالت استعفا دادند. علم معروف است به خدمتگزارشاه ولی در اینجا توضیحی باید اضافه کرد. کسانی که آقای علم را می‌شناسند میدانند او خدمتگزارشاه را از طریق خدمتگزاری به مردم انجام می‌داد (صحیح است) در احقاق حق‌ها، جلوگیری از تجاوز و حقوق مردم، رساندن عرایض و رسیدگی به آنچه که باید از یک طریقی به عرض شاهنشاه میرسید آقای علم واسطه و رابطه‌ای مستقیم بین مردم و پادشاه کشور بود و این خدمتگزاری بر مردم هدف علم بود (نمایندگان - کاملاً صحیح است)؛ شاهنشاه در سهم خود ابراز عنایت فرمودند و تمام مردم مملکت ایران آنچه لازمه قردرانی کشور بود نشان دادند ولی ما هم به نمایندگی مردم از آنچه که جناب آقای علم در مدت بیش از سی سال وزارت و صدارت و سیاست و همه در راه خدمت به ملک و مملکت ملت کرده‌اند در یک کلام میگوئیم سیاستگزاریم (صحیح است) و سلامت و سعادت و بازگشت مجدد ایشان را به خدمت صمیمانه از خداوند متعال خواهانیم (انشالله) اما نمی‌توانم درباره شخصیتی که قریب ۱۴ سال در بسیاری موارد رو در روی ایشان در اینجا مخالفت کردم صحبت نکنم. این از خصوصیات سیاستمداری است که نه در حال حیات بلکه حتی از بعد از او در تاریخ هم، هیچوقت مورخین در هیچ موردی نسبت به هیچ سیاستمداری نتوانستند وحدت نظر پیدا کنند ولی مثالی هست میگویند اگر با کسی یا چیزی خواستید مخالفت کنید او را باید قبل از همه چیز بخوبی شناخت و من بنا بر موضوع مخالفتی که با دولت جناب آقای هویدا داشتم این وظیفه را هم داشتم که ایشان را بشناسم اکنون به سابقه این شناخت اجازه می‌خواهم چند کلمه‌ای عرض کنم. این حالت طبیعی بشر است است آنچه را که افراد ملت بدست آورده‌اند از هر طریقی که حاصل شده حق خود میدانید ولی از این موضع و موقعیت جدیدی که بدست آورده‌اند به آینده مینگرند و تمام توقعات جدیدشان را از دولت وقت مطالبه میکنند و سیر پیشرفت جوامع نیز همین بوده، چون اگر قرار بود حق شناسی و

شکرگزاری و سپاس دانی به آن حد باشد که هر کس هر کاری کرد همه قردردانی کنند و دیگر هیچ شکایتی نکنند و ناراضایی و توقع جدیدی ابراز نکنند دنیا پیشرفت نمی‌کرد برای نمونه ما رأی عدم اعتماد به چرچیل را که هنوز قرارداد صلح امضاء نشده بود فراموش نکرده‌ایم. همچنین اگر مسئله روانشناسی بشری را که از هر دوامی خسته میشود حتی از استمرار بزرگترین نعمت‌ها هم که باشد در نظر بگیریم پس جهات اظهار نظر کسانی را اگر مخالفت خوانی میکنند باید در همین نکات دانست ولی ما در سمت نمایندگی حق نداریم بصورت یک فرد عادی بجهاتی که عرض کردم فقط از احساس خستگی یا روابط شخصی یا فرضاً اتکا باین اصل که منطق هیچکس از احساس او جدا نیست اگر درجائی متضرر شدیم، همه چیز را سیاه ببینیم، ما وظیفه داریم که نه خوشبین و رفیق باشیم و نه بدبین و دشمن، بلکه واقع بین و بیطرف باشیم. برای اینکه نسبت به کار دولت جناب آقای هویدا یک تضاد و متضادانه نباشد من از تمام افرادی که در این مملکت زندگی میکنند یک استدعا دارم در مورد شخص خودشان فقط بحساب بیاورند از لحاظ مادی و معنوی ۱۰ سال، ۱۴ سال، ۱۳ سال قبل چه بودند و چه داشتند با رقم و عدد، وضع امروز خود را نیز حساب بکنند که چه هستند و چه دارند ما اگر از رقم درآمد سرانه بصورت یک عدد معرفی همه چیز مملکت صحبت میکنیم امروز دیگر این یک مسئله علمی نیست یک مسئله همگانی است هر فردی که بخود حق میدهد راجع به اجتماع، راجع به مملکت و سیاست اظهار نظر کند باید بداند که درآمد سرانه و رشد اقتصادی مفهومش چیست؟ از چه عواملی تشکیل و ترکیب میگردد؟ آنهائیکه از کاری در مملکت شکایت می‌کنند در هر رشته‌ای که باشد به همین ترتیب یک محاسبه و مقایسه نمایند مثلاً اگر مریض هستند، بهتر است حساب کنند و ببینند چند تختخواب و دکتر و بیمارستان در سیزده سال قبل وجود داشت و چند عدد امروز هست. یا آنهائیکه اولیاء محصلین هستند بدانند که چند میز، چند مدرسه، چند کلاس و چند معلم و دانش‌آموز و دانشجو و چند دبستان و دبیرستان و دانشگاه در ۱۳ سال قبل بود و حالا چه میزان هست. آنهائیکه راجع به اقتصاد مسائل را میدانند، در همه رشته‌ها با همین ترتیب و بنای مقایسه حساب کنند و قضاوت نمایند. ما چرا خستگی ترافیک را می‌بینیم ولی صاحب اتومبیل شدن خودمان را نمی‌بینیم. چرا حکم بازنشستگی را میخواهیم ولی چهار فرزند ما با حقوق ده برابر حقوق ایام خدمت ما،

امروز تحصیل کرده‌اند و استخدام شده‌اند و حقوق میگیرند آنها را نمی‌بینیم. در اینجا هر کس حق دارد بپرد شما که اینقدر طوطی خوش الحان شده‌اید آن مخالفتهای در پشت این تریبون چه بود؟ (آفرین) (یک نفر از نمایندگان سیاست بود) عین عقیده‌ام بود هنوز هم تذکرات خود را تأیید میکنم ولی علت این ایرادات چنین بود. در رزمناوها مقرراتی است که هر قدر سرعت رزمناو بیشتر میشود مسئولیت نظارت عقربه‌ها باید واحد سرعت و سایر تغییرات را بیزان دقیقتر و ریزتری مورد دقت و ملاحظه قرار بدهند. ما وقتی با توپبیل هم سریعتر می‌رویم باید عمل ترمز دقیق‌تر و حساستر شود مملکت در حالت سرعت و پیشرفت است هر نماینده مجلس وظیفه دارد نسبت به آنچه که باید توجه دولت را جلب بکند دقیق تری باشد و مسائل را افتادی کند و تذکر بدهد (احسن) به تعریف‌ها و تأییدهایی نیست زیرا پیشرفت کارها را خود مردم می‌بینند. ممکن است خارجی‌ها و حسودها، که هم اکنون آقای نخست‌وزیر اشاره کردند این پیشرفت را ناشی از درآمد نفت بدانند ولی یک جواب کافیت، این نفت را ما قبلا هم داشتیم اگر شاهنشاه اراده نمی‌فرمودند و دکتر آموزگار اوامرشان را مویجو اجرا نمی‌کرد و دولت هویدا آنچنان موجباتی که در ایران گذشت و فراهم شد حفظ نمی‌کرد و زنده‌باد مرده بادهای خیابانی که اسلحه خارجیان بود مانند گذشته دولت‌های ایران را متزلزل میکرد آیا آنوقت هم درآمد نفت بصورت فعلی درمی‌آمد؟ حال می‌گوئیم بسیاری کشورها از این نفت بهره‌مند شده‌اند، صحیح است ولی آیا سایر ممالکی هم که مثل ما درآمد نفت دارند دارای تحول و پیشرفت مابوده‌اند؟ و دشمنان بصورت ما تغییر کرده؟ ما همسایگان زیادی داریم میتوانیم مقایسه کنیم. می‌گوئید چرا مخالفت یا انتقاد میکردیم باز هم اینجا است که باید بگویم ما میتوانیم با نظریاتی مخالف باشیم میتوانیم به برنامه‌هایی ایراد داشته باشیم میتوانیم حتی با ایده‌نولژی سیاستمداری مبارزه کنیم ولی نمیتوانیم محاسن و امتیازاتش را ندیده بگیریم. بهمین جهت حقیقت بینی حکم میکند یاد کنیم که اگر آقای هویدا در موقع استعفا از هدایت و عنایت شاهنشاه برای توفیق و پیشرفت‌های کار دولت خود سیاست‌گذاری کرد. از خدمات همکاران خویش و کارمندان دولت تقدیر کرد و از همه مردم و تلاش‌مات ایران تجلیل کرد ولی آنچه ما باید اکنون یاد کنیم سهم خود جلب

آقای هویدا است در مدت سیزده سال نخست‌وزیری در این پیشرفت‌ها، که بسهم خودمان تحلیل و ستایش میکنیم (احسن) و اما حال که رشته سخن بدینجا کشید و صحبت از واقع بینی گردید اگر ما بخواهیم شجاعت و شهامت روحانی، بینش و دانش مجیدی، تلاش و کوشش فرح بخشیان، زحمات و خدمات جابرائصاری متانت و درایت معتمدی، صراحت و صداقت نجم‌آبادی مدیریت و قاطعیت آزمون و مشخصات سایر همکاران ایشان را که در راه خدمت باین آب و خاک بکار رفته‌اند یاد بگیریم واقع بین نبوده‌ایم. بهمین جهت شما دوستان محترمی که امروز بنام هیئت دولت جدید معرفی شده‌اید به یقین بدانید هم‌چنانکه بحکم وظیفه ما نمیتوانیم هیچوقت از نظارت سخت بر امور دولت غافل باشیم بنا بندای وجدان قضاوت ما نیز نمیتواند هیچگاه از عدالت محض فارغ گردد (احسن)..

۴- قرائت استعفا نامه آقایان محمدحسین موسوی و محمد صادق کاظمی از نمایندگی مجلس شورای ملی.

رئیس - دونامه از دو همکار عزیزمان رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

نظریه اینکه اینجانب در انتخابات میان دوره‌ای سنای آذربایجان شرقی به نمایندگی مجلس سنا انتخاب شده‌ام.

نظریه اینکه طبق قانون عنوان نمایندگی دو مجلس در زمان واحد قابل جمع نیست

نظریه اینکه تحقق عنوان نمایندگی موکول به تصویب اعتبارنامه در مجلس مربوط است.

نظریه اینکه در صورت تصویب اعتبارنامه اینجانب خدمت در مجلس سنا را مناسب‌تر تشخیص میدهم. بنابراین طبیعی است که با تصویب اعتبارنامه در مجلس سنا سمت نمایندگی مجلس شورای ملی اینجانب منتفی خواهد بود.

با عرض مراتب بالا در صورتیکه آنجانب با نظرفوق موافق باشند دوران نمایندگی مجلس شورای ملی اینجانب را از تاریخ تصویب اعتبارنامه‌ام در مجلس سنا خاتمه یافته اعلام خواهند فرمود و در صورتیکه چنین نظری

غیر از آنچه معروض افتاد داشته باشند، خواهشمندم این نامه را استعفا در نمایندگی تلقی و مقرر فرمایند تشریفات مربوط طی شود.

با تقدیم احترام - محمدحسین موسوی

ریاست عظمی مجلس شورای ملی

بمناسبت قبول پست معاونت نخست‌وزیر استعفا

خود را از نمایندگی مجلس شورای ملی از حوزه انتخابیه

استهبان و نی‌ریز بدینوسیله اعلام میدارم.

با احترام - محمد صادق کاظمی

۵- تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه.

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم

می‌کنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه خواهد بود.

(جلسه ساعت ۱۱ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی